

Ćwiczenia usprawniające pracę aparatu artykulacyjnego – przykłady.

Ćwiczenia aparatu artykulacyjnego są bardzo ważne dla wyrazistości naszych wypowiedzi. Podczas wymawiania poszczególnych dźwięków mowy nasze narządy artykulacyjne poruszają się. Ruchy te, muszą być bardzo dokładne, tzn. powinny być wykonane w ściśle określony sposób w danym miejscu jamy ustnej. Dla prawidłowego artykułowania dźwięków mowy niezbędna jest zarówno sprawność, jak i prawidłowa budowa aparatu artykulacyjnego.

Przykłady:

1. Usta otwarte, język wysuwamy jak najdalej na brodę.
2. Usta otwarte, język podnosi się w kierunku nosa.
3. Usta otwarte, język przesuwa się od jednego do drugiego kącika ust.
4. Usta otwarte język oblizuje wargę górną, wargę dolną, obie wargi ruchem okrężnym. Kilka „okrążeń” w jedną i kilka w drugą stronę.
5. Usta zamknięte, język wypycha od środka policzki raz jeden raz drugi.
6. Usta zamknięte, język przesuwa się w górę, w dół po wewnętrznej stronie policzków.
7. Zabawa w „Wycieczkę koników”: Koniki jadą na wycieczkę (naśladowanie odgłosu kopyt konia uderzających o bruk): kląskanie językiem – uderzanie językiem o podniebienie, koniki nie zauważyły błota i kopytka zakopały się w błocie i teraz jadą bardzo powoli – kląskanie językiem bardzo powoli, koniki są zmęczone: parskanie ustami, Koniki są zadowolone i głośno rżą: i ha ha, i ha ha.
8. Szerokie otwieranie ust i mocne zamykanie ust tak jak pyszczek rybki.
9. Zęby złączone, usta zaokrąglone i lekko wysunięte do przodu zamykają się i otwierają i puszczały całuski.
10. Nabieranie powietrza w policzki przy ustach ściągniętych i powolne wypuszczanie powietrza jak balonik, z którego ulatuje powietrze.
11. Nabieranie powietrza w policzki przy ustach ściągniętych i naciskanie policzków palcami jak pękający balonik.
12. Przykryj dolną wargę górnymi zębami tak jak ma ząbki króliczek.
13. Wymawianie bardzo dokładnie, przesadnie na przemian samogłosek i ich połączeń: a, o, u, e, i, y oraz i – u, a – o, e – o.
14. Zabawa w naśladowanie śmiechów różnych osób np. dziewczynka śmieje się: cha – cha – cha, chłopiec śmieje się: che – che – che, pan śmieje się: ho – ho –ho, pani śmieje się: chi – chi – chi.

Materiał opracowany na podstawie literatury

D. Emiluta Rozya, „Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym”,
Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej, Warszawa 2003.